

**1. Профіль освітньої програми «Екологія»
Спеціальності 101 Екологія**

1-Загальна інформація	
Повна назва вищого навчального закладу та структурного підрозділу	Мелітопольський державний педагогічний університет імені Богдана Хмельницького Хіміко-біологічний факультет Кафедра: екології, загальної біології та раціонального природокористування
Рівень вищої освіти	Третій (освітньо-науковий) рівень
Ступінь вищої освіти	Доктор філософії
Галузь знань	<i>10 Природничі науки</i>
Спеціальність	<i>101 Екологія</i>
Обмеження щодо форм навчання	Очна, заочна
Освітня кваліфікація	Доктор філософії у галузі природничих наук
Кваліфікація в дипломі	Ступінь вищої освіти «Доктор філософії» Спеціальність <i>101 Екологія</i> Освітня програма « <i>Екологія</i> »
Передумови	Наявність ступеня магістра, спеціаліста
Мова(и) викладання	Українська
Опис предметної області	<p>Об'єкт вивчення: екосистеми – їх стан, особливості функціонування, динаміки, розвиток, оцінка та прогноз наслідків антропогенного впливу.</p> <p>Цілі навчання: підготовка висококваліфікованих, конкурентоспроможних фахівців з врахуванням сучасних тенденцій розвитку науки, які володіють теоретико-методологічними підходами для вирішення складних наукових проблем, здатні розв'язувати комплексні проблеми екології у процесі проведення дослідницько-інноваційної діяльності, що передбачає глибоке переосмислення наявних та створення нових цілісних знань, вміють виконувати прикладні дослідження за напрямом екології та охорони природи, інтегрованих до світового науково-інформаційного простору, здатних до здійснення науково-педагогічної діяльності.</p> <p>Теоретичний зміст предметної області:</p>

спрямований на вирішення складних екологічних проблем Приазов'я України, які пов'язані з необхідністю забезпечення динамічного соціально-економічного розвитку регіону та зі збереженням біологічного різноманіття, підтриманням екосистемних функцій, які сприяють покращенню продукційного потенціалу агроєкосистем та рекреаційної привабливості регіону.

Методи, методики та технології: компетентнісний та індивідуальний підходи, науково-дослідна діяльність спрямовані на оволодіння методологією наукової роботи, навичками презентації її результатів українською та іноземною мовами. Проблемно-орієнтоване навчання через дослідження з набуттям загальних та фахових компетентностей, достатніх для продукування нових ідей, розв'язання комплексних екологічних проблем у галузі природничих наук. Можливість вільного вибору 25 % дисциплін (за обсягом навантаження). Оволодіння методологією наукового пошуку та написання власного дисертаційного дослідження. Дистанційне навчання за допомогою університетського Центру освітніх дистанційних технологій (<http://www.dfn.mdpu.org.ua/>).

Інструменти та обладнання: програма забезпечена необхідним обладнанням, устаткуванням, інструментарієм, аудиторним фондом згідно постанови Кабінету Міністрів України від 30 грудня 2015 р. № 1187. Освітньо-наукова програма забезпечена науково-дослідними лабораторіями з сучасним обладнанням і приладами. Наукова база досліджень представлена Центром ІТ-технологій і комп'ютерного дизайну, Центром освітніх дистанційних технологій, агробіологічним комплексом, навчально-науково-польовим комплексом, оздоровчим навчально-туристичним комплексом, ННЦ «Біорізноманіття». Комп'ютерні класи, навчально-методичні комплекси, підручники та дидактичні матеріали згідно постанови Кабінету Міністрів України від 30 грудня 2015 р. № 1187. Здобувачі наукового ступеня мають безкоштовний доступ до інформаційних ресурсів баз періодики SCOPUS, Web of Science, Science Direct. Освітні компоненти забезпечені електронними курсами освітніх компонентів. Перевірка на плагіат проводиться засобами кафедри.

Академічні права випускників	Після успішного захисту дисертації випускник програми може брати участь у постдокторських програмах та претендувати на здобуття наукового ступеня доктора наук.
2–Обсяг кредитів ЄКТС, необхідних для здобуття відповідного ступеня вищої освіти	
Обсяг освітньої програми ЄКТС	Обсяг освітньо-наукової програми доктора філософії на основі ступеня магістра становить 43 кредити ЄКТС. Обов'язкові освітні компоненти – 31 кредит ЄКТС, 930год. Вибіркові освітні компоненти – 12 кредитів ЄКТС, 360год.
3-Мета освітньої програми	
Підготовка висококваліфікованих науковців за третім (освітньо-науковим) рівнем вищої освіти в галузі 10 Природничі науки зі спеціальності 101 Екологія з врахуванням сучасних тенденцій наукового розвитку, які володіють теоретико-методологічними підходами для вирішення складних наукових проблем, здатні розв'язувати комплексні проблеми екології у процесі проведення дослідницько-інноваційної діяльності, що передбачає глибоке переосмислення наявних та створення нових цілісних знань, вміють виконувати прикладні дослідження за напрямом екології та охорони природи, інтегрованих до світового науково-інформаційного простору, здатних до здійснення науково-педагогічної діяльності.	
4-Характеристика освітньої програми	
Орієнтація освітньої програми	Освітньо-наукова академічна. Фундаментальні і прикладні наукові дослідження, які спрямовані на створення нових наукових знань та/або методів наукових досліджень, що матимуть практичне застосування у науковій, виробничій та освітній діяльності.
Основний фокус освітньої програми	Фокус ОНП спрямований на вирішення складних екологічних проблем Приазов'я України, які пов'язані з необхідністю забезпечення динамічного соціально-економічного розвитку регіону та зі збереженням біологічного різноманіття, підтриманням екосистемних функцій, які сприяють покращенню продукційного потенціалу агроекосистем та рекреаційної привабливості регіону.

Особливості програми	<p>Особливість ОНП полягає у виконанні досліджень, які дозволяють вирішити складні наукові проблеми та актуальні науково-практичні завдання інноваційного розвитку регіону в умовах глобальних змін клімату, мають комплексний характер, потребують колективної роботи для свого виконання, пов'язані з постійним діалогом з органами державної влади, виробниками, громадськими організаціями.</p>
5-Придатність випускників до працевлаштування та подальшого навчання	
Придатність до працевлаштування	<p>Сфера працевлаштування – органи державної та місцевої влади, науково-виробничі компанії та установи, вищі навчальні заклади, науково-дослідні та природоохоронні установи.</p> <p>Професійні назви робіт: старший викладач, доцент, начальник відділу охорони навколишнього середовища, фахівець з охорони навколишнього середовища.</p>
Подальшене навчання	<p>Після успішного захисту дисертації випускник програми може брати участь у постдокторських програмах та претендувати на здобуття наукового ступеня доктора наук.</p>
6-Викладання та оцінювання	
Викладання та навчання	<p>Викладання і навчання здійснюється на засадах студентоцентрованого підходу, академічної свободи, проблемно-орієнтованого та диференційованого навчання, самонавчання, інтенсифікації та індивідуалізації навчання.</p> <p>Підхід до викладання та навчання передбачає підтримку, консультування та тісну співпрацю здобувачів з викладачами та стейкхолдерами і академічною спільнотою, залучення до консультування здобувачів психологів-практиків; сприяння участі здобувачів у науковій діяльності.</p> <p>Реалізується через кредитно трансферну систему організації навчання, на основі досліджень, посилення практичної орієнтованості та творчої спрямованості.</p> <p>Викладання проводиться у формі: лекцій і практичних занять, самостійної роботи на основі підручників, вивчення сучасних наукових психологічних джерел та з використанням елементів дистанційного навчання (на платформі Moodle), консультацій із викладачами, виробничої практики, підготовки дисертаційної роботи (єдність навчання через дослідження).</p>

<p>Оцінювання</p>	<p>Оцінювання навчальних досягнень здобувачів здійснюється за бально-рейтинговою системою.</p> <p>Види контролю: поточний, періодичний, підсумковий.</p> <p>Підсумковий контроль – екзамени та заліки з урахуванням накопичених балів поточного контролю.</p> <p>Форми контролю: усне та письмове опитування, тестові завдання, модульні контрольні роботи, індивідуальні завдання, заліки, екзамени, захист звіту з виробничої практики, захист дисертаційної роботи. Система підсумкового оцінювання будується на умовах академічної доброчесності та прозорості. Атестація проводиться у формі публічного захисту з метою державного визнання рівня наукової кваліфікації здобувача шляхом присудження йому наукового ступеня. Передбачає можливість апеляції.</p>
<p>7-Перелік компетентностей випускника рівня доктора філософії</p>	
<p>Інтегральна компетентність</p>	<p>ІК.Здатність розв’язувати комплексні проблеми у сфері екології, охорони довкілля та збалансованого природокористування при здійсненні дослідницько-інноваційної діяльності, що передбачає глибоке переосмислення наявних та створення нових цілісних знань, оволодіння методологією наукової та науково-педагогічної діяльності, проведення самостійного наукового дослідження, результати якого мають наукову новизну, теоретичне та практичне значення.</p>

Загальні компетентності (ЗК)	<p>ЗК01. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.</p> <p>ЗК02. Здатність вільно спілкуватися з питань, що стосуються сфери наукових та експертних знань, з колегами, широкою науковою спільнотою, суспільством у цілому.</p> <p>ЗК03. Здатність використовувати методи, необхідні для розв'язання значущих проблем.</p> <p>ЗК04. Здатність започаткування, планування, реалізація та коригування послідовного процесу ґрунтового наукового дослідження з дотриманням належної академічної доброчесності.</p> <p>ЗК05. Здатність розширення та переоцінки вже існуючих знань.</p> <p>ЗК06. Здатність до критичного аналізу, оцінки і синтезу нових та комплексних ідей.</p> <p>ЗК07. Здатність використання академічної української та іноземної мови у професійній діяльності та дослідженнях.</p> <p>ЗК08. Здатність демонструвати значну авторитетність, інноваційність, високий ступінь самостійності, академічної та професійної доброчесності.</p> <p>ЗК09. Здатність до постійної відданості розвитку нових ідей або процесів у передових контекстах професійної та наукової діяльності.</p> <p>ЗК10. Здатність до безперервного саморозвитку та самовдосконалення.</p>
-------------------------------------	--

<p>Фахові компетентності(СК)</p>	<p>ФК1. Здатність до засвоєння концепцій, теоретичних і практичних проблем, історії розвитку та сучасного стану наукових знань у сфері екології, охорони довкілля та оптимізації природокористування.</p> <p>ФК2. Здатність до формування системного наукового світогляду сучасного природознавства, професійної етики та загальнокультурного світогляду.</p> <p>ФК3. Здатність представляти результати власної наукової і науково-технічної діяльності, у тому числі за допомогою наукових публікацій.</p> <p>ФК4. Здатність доносити до слухачів сучасні знання та наукові результати власних досліджень, у тому числі в рамках науково-педагогічної діяльності в галузі природничих наук.</p> <p>ФК5. Здатність до інтелектуальної творчої діяльності, спрямованої на одержання нових знань та (або) пошук шляхів їх застосування в галузі екології, охорони довкілля та оптимізації природокористування.</p> <p>ФК6. Здатність розробляти науково-дослідні та науково-практичні проекти у галузі екології та керувати ними.</p>
<p align="center">8-Нормативний зміст підготовки здобувачів вищої освіти, сформульований у термінах результатів навчання</p>	

- ПР01 Демонструвати глибоке знання передових концептуальних та методологічних основ природничих наук, що дає можливість переосмислювати та поглиблювати науку про навколишнє середовище.
- ПР02 Демонструвати володіння загальнонауковими концепціями сучасного природознавства.
- ПР03. Спланувати та реалізувати на практиці оригінальне самостійне наукове дослідження, яке характеризується новизною, теоретичною і практичною цінністю та сприяє розв'язанню значущих проблем екології, охорони довкілля та збалансованого природокористування.
- ПР04 Формулювати, досліджувати та вирішувати проблеми екології, охорони довкілля та збалансованого природокористування із застосуванням наукового методу пізнання.
- ПР05 Самостійно розробляти інноваційні комплексні наукові проекти в галузі екології, охорони довкілля та оптимізації природокористування.
- ПР06 Застосовувати методи математичного і геоінформаційного аналізу та моделювання сучасного стану та прогнозування змін екосистем та їх складових.
- ПР07 Самостійно використовувати сучасне обладнання для проведення наукових досліджень у сфері екології, охорони довкілля та збалансованого природокористування.
- ПР08 Спілкуватися, у тому числі іноземною мовою, в діалоговому режимі з широкою науковою спільнотою та громадськістю в галузі екології, охорони довкілля та оптимізації природокористування.
- ПР09 Доносити зрозуміло і недвозначно професійні знання, результати власних наукових досліджень, обґрунтування і висновки як в усній так і письмовій формі для різної аудиторії, як на національному так і на міжнародному рівні.
- ПР10 Застосовувати сучасні технології (у т. ч. інформаційні) у науковій та науково-педагогічній і еколого-просвітницькій діяльності.
- ПР11.Здатність до безперервного саморозвитку та самовдосконалення, виявляти лідерські якості, відповідальність та повну автономність під час реалізації комплексних наукових проектів.
- ПР12 Реалізовувати право інтелектуальної власності на результати наукової і науково-технічної діяльності в рамках наукової етики.

9-Ресурсне забезпечення реалізації програми

Кадрове забезпечення	Відповідає вимогам постанови Кабінету Міністрів України від 30 грудня 2015 р. № 1187. Навчальний процес у повній мірі забезпечений науково-педагогічними працівниками, які володіють методологією наукової діяльності, мають досвід проведення власних наукових досліджень, науково-педагогічної та управлінської діяльності у закладах вищої освіти та на виробництві, мають ступінь доктора або кандидата наук та вчене звання. Усі працівники, які викладають на програмі «Екологія», постійно підвищують свою кваліфікацію.
-----------------------------	---

<p>Матеріально-технічне забезпечення</p>	<p>Програма забезпечена необхідним обладнанням, устаткуванням, інструментарієм, аудиторним фондом згідно постанови Кабінету Міністрів України від 30 грудня 2015 р. № 1187. Освітньо-наукова програма забезпечена науково-дослідними лабораторіями з сучасним обладнанням і приладами. Наукова база досліджень представлена Центром ІТ-технологій і комп'ютерного дизайну, Центром освітніх дистанційних технологій, агробіологічним комплексом, навчально-науково-польовим комплексом, оздоровчим навчально-туристичним комплексом, ННЦ «Біорізноманіття».</p>
<p>Інформаційне та навчально-методичне забезпечення</p>	<p>Комп'ютерні класи, навчально-методичні комплекси, підручники та дидактичні матеріали згідно постанови Кабінету Міністрів України від 30 грудня 2015 р. № 1187. Здобувачі наукового ступеня мають безкоштовний доступ до інформаційних ресурсів баз періодики SCOPUS, Web of Science, Science Direct. Освітні компоненти забезпечені електронними курсами освітніх компонентів. Перевірка на плагіат проводиться засобами кафедри.</p>
<p>10-Академічна мобільність</p>	
<p>Національна кредитна мобільність</p>	<p>Здобувачі вищої освіти мають можливість в рамках національної академічної мобільності проходити у ЗВО-партнерах окремі курси, навчатися протягом семестру з подальшим визнанням отриманих результатів та зарахуванням кредитів. Принципи академічної мобільності визначаються законодавством України. Можливість навчатися за кількома спеціальностями або у кількох ЗВО одночасно визначається законодавством України.</p>
<p>Міжнародна кредитна мобільність</p>	<p>Принципи міжнародної академічної мобільності визначаються законодавством України, інших країн та міждержавними угодами. Кожен здобувач вищої освіти має можливість пройти процедуру визнання кредитів/періодів навчання.</p>